

Í dag skínur sólin í hvørjum andliti

Lagið var gott á Sandi hósdagin. Hetta var fyrstu ferð í fyra ár, at arbeiði var á flakavirkjunum á Sandi. Sandoyingar dylja ikki fyri, at teir seta stórar vónir til nýggja arbeiðsplássis. Tað er sum teir eru vaknaðir úr dvalam, siga teir

ÁKI BERTHOLDSEN

– Í fleiri ár hava sandoyingar gingið „bedøvaðir“ av arbeiðsloysi. Men hesa seinastu tíðina eru teir teir so smátt vaknaðir úr dvala og í dag skínur sólin í hvør-

um andliti.

Soleiðis sá Marius Clementsen á Sandi hesa løtu-myndina tann søguliga hós-morgunin 24. september 1997, klokkan 11, tá ið maskinurnar á flakavirkjunum á Sandi aftur fóru at

mala og konurnar aftur fing-u flakaknív stungnan í hondina.

Leingi hava sandoyingar bíða eftir hesum degi.

Lika síðani flakavirkjini bæði í oynni vórðu stongd, hevur verið steindeytt.

– Sandoyingar ganga púra bedøvaðir, hava onki at gera og fáa onki upp í lag, harmaðist Marius Clementsen oyggjarfelagar sínar á aðalfundinum í Føroya Arbeiðarafelag í vár. Ikki tí, av og á birtist vón-

in aftur tá ið tað frættist, at nú skuldi virkini latast upp-aftur.

Men so mikið stórri var vónbrotið, tá ið tað hvørja ferð datt niðurfyri aftur.

Tí tordi sandoyingar heldur ikki at trúgva tí ord-iliga, tá ið tað frættist, at menninir, sum høvdu Delta Seafood á Tvøroyri høvdu vent kikanum imóti Sandoyinni, tí teir hildu seg siggia ein møguleika at fáa gongd aftur á fiskaarbeiði.

– Sandoyingar yptu óksl og hugsaðu, at „tað man fara at detta niðurfyri aftur sum tað plagdi“.

Men spakiliga varnaðust sandoyingar, at hesuferð varð øðrvísi, at hesuferð var ikki talan um tómt orð og leys lyfti.

Og hesa seinastu tíðina hevur broytingin á sandi verið tyðilig. Fólk ið fór at ganga meiri úti, hjartskyni breiddi seg og bleiv sum fráleidd til ógoymda gleði. Á fólkamunni mátti B 71 dvína, tí alt prátt fór at snúgva seg um tað velduga, sum var í eygssjón.

Og so kom dagurin, 24. september, tá ið arbeiðið skuldi byrja.

Tann dagin skein sólin ikki bara av heiðum himni á Sandi. Marius segði, at hann sá hana skína í hvørjum andliti.

Men Marius mundi kortini helst ikki hava sæð andlitið á øllum teimum, sum ikki finga arbeiðsboð.

Tí hóast gleðisrómur var yvir alla sandsbygd í fyrra-dagin, skerst ikki burtur, at so mikið stórri var vónbrotið hjá teimum, sum ikki sluppu upp í part.

Men ein kona, vit tosaðu við helt, at tey máttu bara bíða og vóna, at boð eisini varð eftir teimum, tá ið arbeiðið var komið í eina fasta legu.

– Men innast inni vita vit eisini, at øll arbeiðsleysi í Sandoyinni kunnu ikki fáa arbeiði á flakavirkjunum. Vit kunnu bara vóna tað besta, og gongur tað ikki, er onki at gera uttan at bíða, og vóna...

Ítt at hugsa sær

Sandoyingar, vit tosaðu við hósdagin siga, at fólk, sum ikki hava roynt tað, kunnu ómøguligt hugsa sær, hvussu ringt tað er at búgva á einum vinnuliga steindeyðum plássi.

– Tað er ikki bara tað, at onki er at gera. Tú fært heldur onki upp í lag. Hóast tú hevur alla verðsins tíð at gera akkurat tað, tær lystir, kemur púra onki burturúr.

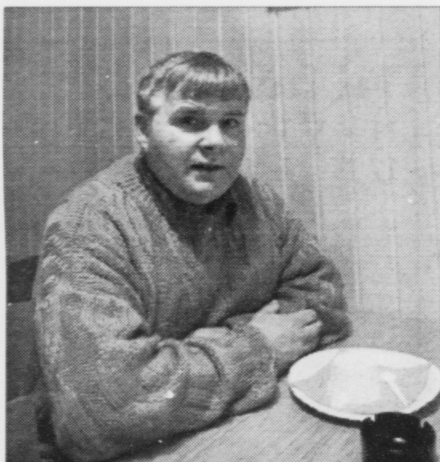
Og so er tað figgarligi ótryggleikin. Tey ringastu kreppuárin gjørdi hann sandoyingar til til figgarlig flotta-fólk, kanska meiri enn føroyingar annars.

Hesi seinastu árinu eru næstan 300 fólk flutt rýmd úr Sandoyinni, tey flestu úr tí yngra endanum.

Og bundu húsini ikki fólk niður, vóru nógv fleiri far-in.

Tí, sum tann eina flakakonan segði, meðan hon smoygdi seg í oljuklæðini, aðrenn hon fór inn í skerihöllina: Tað var eisini ómøguligt at sleppa av við húsini, tí hvør skuldi keypt tey? So í veruleikanum var onki val. Vit sluppu ongan veg, hóast vit vildu.

Hesum hava vit bíðað eftir í fyra ár

Jógvan Finnur Tungá dylir ikki fyri, at sandoyingar seta stórar vónir til nýggja virkið

–Hetta hevur verið sum ein seks ára long jarð-aførð.

ÁKI BERTHOLDSEN

– Hetta er ein stórir dagur hjá okkum í Sandoyinni.

– Hetta er tað, vit hava bíðað eftir í fyra ár nú.

Jógvan Finnur Tungá á Sandi var ein av teimum hepn, sum fekk arbeiðsboð hós-morgunin.

Men hann hevur arbeiði síðani á ólavssøku við at rigga virkini til.

Hann sigur, at hetta er ein stórir og gleðiligur dagur í

Sandoy.

– Hetta er dagurin, vit hava bíðað líka síðani Fisk-avirking stongdi bæði virk-ini, sigur hann.

Sjálvur hevur hann verið til skips, men mátti gevast í januar, tá ið hann meiddaði seg í knæði.

Hann sigur, at tað merkist tyðiliga, at liv er komið í aftur niðri á keiini.

– Vit hava verið sum til jarðarferð nú í fleiri ár. Men nú er annað lag á fólk Tey práta dúgliga og smílast meiri, enn tey hava gjørt longi.

Men hann duldi heldur ikki fyri, at sandoyingar settu sera stórar vónir til hetta tiltak og at virkini fara at fáa nóg mikið av fiski, hóast harða kapping.

Falla heilt í fátt

Eisini flakakonurnar báðar, Sonja Petersen á Sandi, og Kristrun Kjærbo í Skopun, fegnast um at fáa flakaknív aftur í hondina.

Sonja hevur verið arbeiðsleys í fyra ár, og tá ið Kristrun fór í barsilsfarloyvi varnaðist hon ikki, at tað skuldi verða byrjanin til nýggju ára vinnuloyssi.

Sonja heldur, at tað er heilt ótrúligt at sleppa aftur til arbeiðis.

Kristrun, v.m. og Sonja hava báðar verið ar-beiðsleysar í nógv ár. Arbeiðsloysi fær fólk at fella í fátt, og hóast vit hava góða tíð, fæst onki upp í lag

– Eg var fallin heilt í fátt av at ganga fyri onki dag um dag. Og hóast eg skuldi havt góða tíð, er sannleikin tann, at eg fekk onki upp

ílag, sigur hon.

Kristrun samtykkir og heldur, at hetta er vanligt fyri fólk, sum ganga ar-beiðsleys.

Sonja sigur, at hon mist arbeiðið, nettupp tá ið húsini vóru reist, og hon hevði mest brúk fyri arbeiði.

– Men tibetur siglur maðurin úti, annars gekk tað sleitt ikki, hóast tað hevur verið strævið.

Kristrun sigur, at tað er ein ótrúligt broyting, sum hevur verið á Sandi seinastu dagarnar.

– Fólk eru blivin glaðari, lívligari og prátingarsamari. Sjálv hevur hon ongantíð ætla sær at rýma.

Hjá Sonju forbjóðaði tað seg sjálvt, tí tað hevði ikki verið hugsingur um at sloppið av við húsini, sigur hon.